

CLEVELANDSKA

AMERIKA

Naročnina
\$2.00
na leto.

"Clevelandka Amerika"

119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, OHIO.

STEV. 92. No. 92.

CLEVELAND, OHIO, V PETEK 19. NOVEMBRA 1909.

Vol. II. LETO II.

Zopet razstrelba?

PROTI SLADKORNEMU TRUSTU.

NESREČNI PREMOGOKOP
V CHERRY JE NAPOL-
NJEN Z NEVARNI-
MI PLINI.

Ogna kijub prizadevanju le
sedaj niso pogasili.

VOJNSTVO.

Cherry, Ill., 17. nov. — V rudnikih St. Paul Co. pričakujejo v kratkem še hujše razstrelbe, kot se je pripetila pred nekaj dnevi, ko je bilo 400 rudarjev brez vsake pomoči zasilih. Danes popoldne so poskušali odstraniti nevarne pline, ki so se zbrali v premogokopu. Narediti hočajo novo odprtino v premogokop. Ljudstvo je zelo razburjeno proti nekemu Rosenjacku, ki je takoj po razstrelbi zapustil z vsenjačo premogokop, ne da bi poskusil vsaj enega nesrečnih delavcev rešiti. Guverner Deneen je poslal v mestice več stvari milice, ki čuva premogokope. Ljudstvo je pa mirno.

Kot smo že zdajnji omenili je bilo v Cherry ustanovljeno tudi slovensko društvo št. 45, Slovenske Narodne Podporne Jednote. To društvo je štelo 39 članov in 7 članic. Prav tako se računi, da je bilo vsaj dvajset od teh ubitih, ker razstrelba se je pripetila v soboto, ko so navadno vsi delavci na delu. Po doslej poslanih poročilih posnemamo, da je med raznatom ubitih imenovan samo 5 Slovencev. Sveda poročilo je še nepopolno. Slovenci, ki so bili ubiti, so sestali: Josip Repa, Mike Kmet, Josip Tanjko, Josip Urban in John Malich. Ko pride natancanje poročilo, objavimo vse imena. Če je večje število slovenskih rudarjev ubitih, ki so bili pri društvu S. N. P. J., je to seveda velik udarec za njih, ki ga pa bode lahko prenesa s požrtvovanostjo članov. Osnovali so se posebni odbori, ki po vseh Združenih državah pobirajo prispevke za nesrečne rudarje.

DRŽAVA BREZ GUVER-
NERJA.

Frankfort, Ky., 18. nov. — Za nekaj ur sinoci je bila država Kentucky brez guvernerja. Gov. Aug. Wilson je odšel iz New Yorka 16 ur pozneje kot je obilubil, in namestni guverner, ki tega ni vedel, je zapustil meje Kentuckyja in odšel v Florido. Conn. Lina, predsednik senata, niso mogli najti, in tudi državnega tajnika in njegovega pomočnika ni bilo v državi. Teden so pa hitro zapisali nekoga časniškega reporterja in ga postavili na guvernerjevo mesto, da vrši njegove dolžnosti, dokler se pravni guverner ne povrne.

DOBICKI PETROLEJNEGA TRUSTA.

New York, 17. nov. — Po statistiki, ki jo je izdal neki finančni posnemamo, da je petrolejski trust, inkorporiran v sestni John D. Rockefeller, imel od leta 1902 do 1909 celih \$600,000,000, reci šest sto milijonov dolarjev, dobicki. Samo lansko leto so naredili \$80,000,000 cistega. Rockefeller sam je "zaužil" zadnjih pet let \$100,000,000. Cleveland se res naloži, ko nekaj oseb potira takšne svete denarje, da imajo milijone strada.

Vlada ga hoče z vsemi silami popolnoma uničiti.

Inozemske novice.

KAJ ZAHTEVAJU ČEHII OD MINISTRSTVA V AVSTRIJI.

Finski deželni zbor se trdovratno upira državnim poveljem.

ODMEVI STEINHEIL.

Dunaj, 18. nov. — Ko so Čehi zajedno Slovansko Enoto pretekli teden odklonili vse dogovore z ministerstvom predsednikom glede prenehanja njih obstrukcije, so sedaj jasno izrazili svoje mnenje. Mnenja so, da se začenja pogajati samo z novo vlado o spremembah sedanega državnega sistema. Zajedno zahtevajo odslovitev celega sedanega ministerstva, ki jim je sovražno. Šele ko se to zgodi, so pripravljeni povedati svoje pogoje, pod katerimi prenehajo z obstrukcijo.

Helsingfors, Finska, 17. nov.

Finski deželni zbor se je včeraj celo noč pošteval o predlogu ruske vlade, ki zahaja od finskega državnega zborna, da z denarnimi sredstvi podpira rusko armado. Sklenila se je rezolucija, ki se pošilja carju, od katerega se zahaja, da naredi svoj predlog v smislu ustave. Finski zbor bo načrtno razpuščen.

Pariz, 17. nov. — Razburjenje, ki je nastalo, ko je bila "ričeca" izlova oproščena glede umora svojega moža in matere, se še sedaj ni pomirilo.

Zaupanje v francoske sodnije je zginilo, in sumi se, da se je pri sodbi prikrivala resnica. Listi ostro napadajo pariško sodnijo. Med drugim tudi pravijo: Zastor je nadel čez drago, pa smo videli samo nje blešek. Štirideset milijonov Francov bi rado vedelo, kaj se je za kulism izvršilo. Dvojni umor, ki se je zgodil, se sedaj, ko je bila Mme. Steinheil oproščena od otožbe, pač ne bo nikdar pojasnil.

Kingston, Jamaika, 17. nov. — Dasi še ni natancnih poročil o viharju, ki je divjal tukaj zadnje dni, vendar že danes cevno škodo, ki jo je povzročil vihar na \$1,250,000. Okoli so zgodili svoje življenje. Poškodovani so tudi vsi nasadi banan, da jih pred novim letom ne bo prav nič iz teča kraja v Združ. držav.

CANADSKO BRODOVJE.

Ottawa, Ont., 16. nov. — V prihodnjem zasedanju kanadskega parlamenta bo prišel na vrsto tudi predlog, da si Canada nabavi nekoliko bojničnih ladij. Canada bo dobila tri "črizerke" prvega reda in štiri torpedovke. Objednani se ustavni šola za vzgojo mornarskih častnikov. Troški za vse skupaj so proračunjeni na \$3,000,000 na leto.

KRIVAVA RABUKA.

Rim, 14. nov. — Iz mesteca Platići, provincija Calabrija, je včeraj sem despolo poročilo, da se je vnela med karabineri in med ljudstvom, ki je hotelo napasti mestno hišo, krvava rabuka: orožniki so bili sprva premagani. Toda orožniki, pomoženi za dvajset oseb, so poenje začeli streljati; usmrtili so tri ženske in več ljudi smrtno. Šele po dolgem boju se jim je posrečilo morda razigrati.

DOPISI.

Newburg, O., 17. nov. — Prosim, da mi odmerite v vašem čenjem listu nekoliko prostora, ker že dolgo ni bilo nicesar slišati iz tega kraja.

Tukaj imamo sedem slovenskih društev, dasi je naselbina majhna. Društva so sledenca: Godbeno društvo, pevsko društvo, žensko podporno društvo sv. Ane, moško podporno društvo sv. Alojzija, sv. Antonia in sv. Barbare. Vsa društva prav izvrstno napredujejo, za kar jim čast. Pa skoro bi pozabil še eno društvo, namreč sv. Lovrenca, št. 63 K. S. K. To društvo je štele pred parleti 50 članov, danes jih pa šteje 140. Kaj ne, prav lep napredek. Tudi na blagajno smo lahko ponosni. Le zadnje čase se je pričelo nekaj posebnega pri društvu. Kakor volk med nedolžne ovčice se je zapolid v omenjeno društvo glavnih urad K. S. K. ter ga hoče popolnoma uničiti. Citalcem na kratko razložim ves dogodek: Samoglavni glavni urad že tak vsi poznate, da se mu ne da nicesar dopovedati: trmoglave so prve vrste. Društvo sv. Lovrenca je suspendovalo enega člana, ker se ni ravnal po društvenih pravilih in je društvo vedno nasprotoval. On je hotel celo društvo za nos votiti, in raditega ga je društvo 14. maja suspendiralo pravilnim potom. Suspendskički listek je bil poslan na glavnega tainika Jos. Zalarja. Suspendedirani član je pa bil pristaš glavnega odrbara, ki je skočil na noge, čes, tako se pa ne bo delalo z načinimi pristaši. Ne manič in Zalar sta skupaj skupaj svoje glave in poslala suspendski list nazaj s priponbo, da je bil suspendiran po osebnem sovraštvu. Društvo ga pa ni nazaj sprejelo prej kot v pretekli dveh mesecih: pa tudi ta čas se omenjeni član ni hotel poboljšati in obljubiti, da bo spolnoval društvena pravila. Zatoraj mu je društvo zopet odreklo sprejem in poslalo suspendski list na glavnih urad, ki ga pa zopet ni hotel sprejeti. Asesovali so ga vsaki mesec in ga še danes skozi 6 mesecov aseisujo. Oktober meseca je društvo enoglastno zahtevalo enega glavnih odrbnikov k seji, da bi nadredil mir: pa ni ga bilo. Zato? Ker se ti volkovi bojijo gledati pravici v oči. Pač pa so poslali pismo, v katerem zahtevajo, da mora društvo ugotiti njih zahtevam, sicer ga suspendirajo. Tu se vidi, da je jolietskim trmoglavevem več za enega njih pristaša in sprinjenega človeka, kakor za 157 dobrih članov. Tukaj vidimo, da eno lažljivo pismo pri njih več zdaleže, kakor pa pismo 157 dobrih, zvestih članov Jednote. V Cleveland so se štirje jednotni odrbniki privlekli na Jednotne stroške in sicer na zahtevo nekaj članov, a sem ne pošljeno nikogar na zahtevo celega društva enoglastno, dasi jih je obljubljena vožnja na državne stroške.

In konečno se ti brezvestneži se norčujejo iz nas in nas binavsko vabijo na "zeganjanje" jednotnega urada. Recem, da imajo ti trmoglave vest tako kosmosto kot medvedova dlaka in srce tako trdo kot krokodilova koža. Dotični duhovnik, ki boste vrgel le eno kapljico blagoslovljene vode na to že sto in stokrat prekleto zidovje, za katerega denar je bil takoreč ukraden iz naših žepov, mi vreden svojega poklica. Da ne žaljajo udove za dedičine

Mostne novice.

— V zalogi naše knjigarnje se nahaja več letnikov "Dom in Sveta" in sicer zelo lično vezanih. Iste prodajamo zelo po ceni. Kterega izmed rojakov veseli, naj pride pogledat.

— V noči med četrtkom in sredo je vladal po Clevelandu silen vihar, ki je prišel tam of Erie jezera. Zajedno z viharjem smo pa dobili tudi prvi sneg, ki je že do dobra pobeli strehe. Vihar je na nekaterih krajih napravil manjše škode, katerih so pod obljubami zlatih gora zvabili v Ameriko. Ko so pa prišli sem, so jih zaprili v rudnike s strupenimi plini, kjer bi mogli v enem letu vsi poginiti. Koliko gorja in tuge so tu preživelji, je le težko popisati.

— Kakor smo že omenili, je nov roman sledenca: Slepški agentje so dobili v Evropi okoli sto neukih delavcev, katerih so pod obljubami zlatih gora zvabili v Ameriko. Ko so pa prišli sem, so jih zaprili v rudnike s strupenimi plini, kjer bi mogli v enem letu vsi poginiti. Koliko gorja in tuge so tu preživelji, je le težko popisati.

— Med osebami, ki so se zavzele za nesrečnike sta Winnetou, rdeči gentleman, in Old Shaterhand. Nadalje se popisuje lov za milijonskim tatom, ki se vrši skoro po celem svetu. Opisujejo se petrolejski vrelci v Californiji, preganjane tatov po Wyomingu in Utah ter v Montani.

— Vsa povest ali roman je takoj zanimivo pisan, ima toliko raznobojnih dogodkov ter tako živahnega dejanja, da je roman res slast čitat.

— Kakor, odzovite se v obilnem številu temu pozivu. Kdor je zaostal z naročino, naj jo pravočasno poravnava, ker si cer mi prihodnji mesec ustavimo list. Zvezina pošta ne dovoli nikomur pošiljati lista, ki je dolžan nad tri mesece na naročnini. Torej, podvzimate se in storite svojo dolžnost, kadar smo jo tudi mi pram vam.

— Našim naročnikom v Rock Springs, Wyo., in drugim čitalcem našega lista istotam naznamo, da ima naš zastopnik, g. Anton Justin, veliko zalogovo vsakovrstnih slovenskih knjig. Romane in zgodovinske knjige, kakor tudi edne molitvenike. Prodaja po istih cenah kot v naši knjigarni. Kdor je ljubitelj lepega berila ob dolgih zimskih večerih, naj se obrne na g. Justin, ki ima izberi lepe knjige. Rojkom ga toplo priporočamo.

— V Chicagi pa ima naše knjige v zalogi g. Martin Laverich, naš dolgoletni zastopnik. Posebno opazjam rojake na veliko zalogo mašnih knjig, vsake vrste in vseh cen. Rojaki se naj v vseh zadevah obrnejo na mň, ker jim bo gotovo dobro postregel.

— Pivo v lekarni.

— Počak Opera House stoji lekarna. V to lekarno je prišel včeraj neki človek in zahvalil kozarec pive. Seveda se mi je odklonilo. Ker je pa že zlump začel kleti kot pogon, se mu je reklo, naj greven. Nato je pa začel še bolj razgrajati. Pa kmalu pride policist, katerega pa usiljivevndari za uho, policist ga pa na to z udarcem v zadnjem delu telelebne na cesto. Med prepiri je piganček raztrgal policistu njegovo suknjo. Sodnik, kamor je bil prednzeni pričel, ga je obdolžil poškodovanja tuje lastnine in odsodil na što kazni. Drugič bo šel naiboljši kam drugam po pivo.

— Glavni uradniki teptajo z nogami naše pravice, delajo razdor in prepire v Jednoti in sploh nimajo družega dela; za to jimi pa primanjkuje časa do krščanske usmiljenosti. To je njih edini namen, da blagajno dobro "spučajo," potem bo pa mir. Potem se ne bomo več prepirali, ker ne bomo imeli kaj. A udove in sirote bodo pa hodile solznih očej okoli in prekljajale tatove njih imetja.

— Po naselbini kroži vest, da so znanega J. Modica neki v West Virginiji v sumah nabiili. Kdor rojaki kaj ve načancnega o tem, naj nam blagovoli prijazno načastiti.

— Večletni član.

PROTI GOMPERSU.

Gompers mora biti do ponedeljka v Washingtonu.

Toronto, Ont., 17. nov. — Veliko razburjenje je pri konvenciji Amreican Federation of Labor povzročil brzjav iz Washingtona, ki zahteva, da predsednik organizacije, Gompers, mora biti do ponedeljka v Washingtonu, da nastopi svoj termin v jaci. Predsednik konvencije je prebral ta brzjav navzočim delegatom, ki so bili skrajno ogorčeni.

Ako se Gompers ne vrne ob pravem času, zapade \$12,000 varčinam; ki jo je položil. Njegova pranja, da bi se mu dovolil ponovni dopust, je bila zavrnjena. Eden navzočih delegatov je kasneje predlagal, da se v ledi tega konvencija začasno zaključi, in da se vsi delegati podajo v Washington, kjer se nadaljuje s konvencijo. Ta predlog je dobil obilo podpor. Nadalje se bode o njem obravnavalo, ko dobi Gompers odgovor od svojih odvetnikov iz Washingtona.

— Iz Pariza se poroča, da namerava ex-predsednik Venezuela, Castro, priti v Združene države.

— V Mexici je \$900,000,000 ameriškega kapitala naložene.

— Dva Italijana sta prišla k Mrs. Paul Linda na Paul ave, in sta bila predstavljena kot nabiralca darov za neki "dobrodelen" zavod. Rahločutna gospa Linda je bila kmalu gnajena in je dala Italijanom \$200 za "zavod." Italijana sta pravila, da sta nabrala že \$2,500, katere sta njej izročili v varstvo, dokler se zopet ne vrneta. Ker pa lumbor od nukler ni bilo, je gospa Linda odpela zavod in se prepričala, da je v njem samo nekaj od podgan razgrisenega papirja.

Hitro in zanesljivo.

Denarje v staro domovino pošiljamo:

za \$ 10.35	50 K.
za 20.55	100 K.
za 41.10	200 K.
za 102.75	500 K.
za 205.00	1000 K.
za 1020.00	5000 K.

Poštnina je včasih pri vseh teh svetih in prejemnik dobti popolno sveto, ki je nakazana v kronah, izplačano. Družba ima \$5000 poročila pri državi in je v zvezi z največjimi in varnimi družbami in bankami tu in v starem kraju.

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

Edini si dvo-tednik v Ameriki

Izdaja: Slov. tiskovna družba Amerika.

Izhaja v torek in petek.

Naročnina:
ZA AMERIKO \$2.00
ZA EVROPO \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti. \$2.50

Pomamezne številke po 3 centi.

Vse pošiljatve, pisma, dopisi in denarne nakaznice (Money Orders), naj se pošljajo na:

Tiskovna družba "AMERIKA"
519 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Dopisi brez podpisa in obsegajoči osebno polemiko, se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

"Clevelandka AMERIKA"
The Leading Slo. Semi-Weekly
Issued Tuesdays and Fridays.

Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
519 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Subscription \$2.00 a year.

Read by 15,000 Slovenians
(Kreiners) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Central 7387-R.

Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio, under the Act of Mar. 3, 1879."

No. 9a Nov. 19. '09. Vol. 2.

GLANKI

SOCIJALIZEM IN AMERICAN FEDERATION OF LABOR.

V današnjih dneh, ko je tako govora o socijalizmu, ko se vrati po vseh prostranih dravah toliko agitacije v socijalistične namene, ko se delavške organizacije velikih držav, kadar Wisconsin, Iowa, Colorado, Minnesota priznale za svoje principe socijalizem, je pač primerno, kaj je vzvišenost velikanske delavške organizacije na socijalistični podlagi.

Začimmo s člankom International Social Review, mesece julija, 1909. Članek je spisal eden najbolj znanih socijalistov, Max Hayes. Ko omeni v tem članku, da je American Federation of Labor po svoji zadaji konvenciji (1900) priznala "skupno lastnino izdelkov," si je s tem široko odprla vrata do socijalizma, kasnejne nadaljuje. Pisatelj je zelo prepričan o mnem, da bi delavške unije že nekaj let poprepričane za svoje principe socijalizem, če ne bi gotovi fana, ki neprestano delovali proti strokovnim unijam, katerim nasproti so se izražali, da jim usilijo socijalizem v njih grla. To je bilo nesrainno. Če bi se pri enakih govorih rabilo nekoliko diplomacie, bi bil socijalizem v Ameriki že deset let nazaj na boljši stopnji kot je danes v Evropi. Nato priovede pisek omenjega članka o razviku socijalizma v Evropi. Tam pomeni delavško vprašanje ravno isto kot socijalizem. Pri nas v Ameriki, takdalo nadaljuje Max Hayes, pa so delavci še veliko premalo izučeni, delavški vodje veliko premalo agilni, da bi prišli do pravega spoznanja socijalizma. Dajte našim Socijalistom časa, nekoliko potrebitnosti, in kmalu bodo učili naše delavce, kako se spozna "rudeče," če je zagledajo.

Dvajseta konvencija American Federation of Labor zoperi zadostila srčne želje socijalistov, dasi so se stavili pri konvenciji razni predlogi v prid socijalizmu, da se vsaj lahko trdi, da se je dovolj poskusilo, da vsa stvar ne zasplo. Socijalisti počasni napredujejo. Podobni so velikanu v pravljici, ki vedno vstane, kadar pada, in pri vsakem padcu se nauči silsnu.

nekaj novega, spozna svoje naake in jih skuša popraviti. Tato so tudi socijalisti do go poslujali svoj princip "skupna lastnina izdelkov" delavški organizaciji American Federation of Labor. Pri konvenciji leta 1905 je prišlo do občnega glasovanja, če delavška organizacija sprejme to načelo ali ne. Posledica glasovanja je bila sledječ: 214.000 članov je glasovalo v prilog "skupne lastnine" in 1.128.000 proti "skupni lastnini." To znači, da je bilo ob tedanjem času ena petina obrtnikov delavcev socijalistov; od tedaj se pa trdi, da je socijalizem "rapido" napredoval.

Najprvo moramo pomisliti dvoje stvari. Prvič: možje so lahko prepričani globoko o šoštaličnih načelih, pa vendar 'ahko volijo za demokrata ali republikanca. Drugič: socijalisti dandanes ne pomenijo ničesar v politiki. Njih edina današnja delavnost se razteza, da "odgojijo" delavce, da vzbude v njem "nezadovoljstvo," da ga naredi "razredno zavedenje," pripravljenega za veliki razredni boj, katerega stremljenje je razbijati — kratko naredi ga hočjo revolucionarja, takor se sami kratko izražajo. Če je krvava ali ne, revolucionaria mora priti, v očigled sedanjega položaja. Naj le zagrabi to i-dejo enkrat izobraženo delavstvo, in vse drugo pride "sam." Priče: Francija, Nemčija, Rusija, Italija, zadnja manifestacija na Spanskem, kjer se nosi rdeči prapor socijalizma pri vseh ljudskih nemirih in uporih. Ne število, pač pa izurjenje vodstvo se mora upoštevati. Naj bo tisoče praznih rok — rok brez dela, en socijalist najde delo za vse.

Resnica je, da se socijalizem nikomur bolj ne upira, kakor trditvi, ko se jih primerja ali steje v isto vrsto z anarhisti. In vendar: ali jih nismo v zadnjih dneh videli korakati ramo ob ramu, roko v roki z anarhisti, prepevajoči skupno marsejico nove revolucije? Ali ni francoska komuna socijalistično stremljenje po dnevu in sanje po noči, v katerej komuni upajo, da bodo svoje sanje uresničili še enkrat, ne samo v eni deželi, pač pa po celiem svetu?

Da preidemo nazaj do socijalizma in njegovega skupstva — American Federation of Labor. Kaj v resnici ima to dvoje skupnjega? Socijalizem kot tak, prav ničesar. Socijalizem je v direktnem nasprotnstvu z omenjeno delavško organizacijo. In da se še bolj jasno izrazimo: American Federation of Labor je konservativna; socijalizem je pa revolucionaren ali pa preneha biti. Kaj imajo torej socijalisti z delavško organizacijo? Kot organizacija jim ni prav nič mar. Kot zastopnica velikanskega števila delavcev, jim je pa vse. Tu iščejo svoja dela.

Naša želja ni, da bi s tem člankom nasprotovali American Federation of Labor, pač pa smo omenili samo nekaj dejstev glede sedanjega položaja. Mi občajujemo globoko resolucijo glede Ferrera od strani American Federation of Labor, ki ni ničesar drugega kot priznanje slabosti napram uporni družbi, nič drugega kot vmesavanje v krik revolucije, ki opleta zemljo. Socijalistični listi odobravajo to resolucijo American Federation of Labor, dasi nimajo prav ničesar skupnega s slednjo. Socijalistični dnevnik je celo napisal poglavje k temu pod naslovom: American Federation of Labor Falls into Line.

PODROBNOSTI.

* Dvojna moralna socialnih demokratov. Kovinski delavci v Dortmundu so fotografirali svoje sodelavce, ki se niso udeležili stavke, proti njihovim vojji. Vse slike so zbrali v poseben album stavkolumilcev, ki je vsakemu na ogled v vseh pisarnah socialnodemokratičnih strokovnih društev, da se "zločinci" store neškodljive. Socialnodemokratično časopisje ne vidi seveda v tem nič nepovstavnega. Ce pa policija fotografira kakega anarhista, začne vse socialnodemokratično časopisje krik 'o surovem na-

"Revež!"

POVEST.

Češki spisala Božena Němcová

Priredil za
"Clevelandsko Ameriko"
Podravski
(Nadaljevanje.)

Lenka pa ji je omenila, kako so tri deklice vtorne v ribniku in sicer vse tri naenkrat, ker so se držale za roke in se več niso spustile. Franciška je pogledala Jakoba. Jaz in Florinka sta si mislili, da bovi morali kreniti kos pota na stran. Toda Jakob odločil mavho in čevlje, sleče haljo, si zavila hlače ter stopi v vodo.

"Hej, Jakob, ali vam voda ne izpodnese nog?" zaklicujejo

"Jaz sem skusil že dokaj hujši voda, kakor je ta struga. Samo pojrite in ne bojte se, jaz vas prenesem. Jaz poznam tukaj slehrni kamien!" jim reče ter stoeč do kolena v vodi, stesa proti nam svoje roke. Marieca je bila prva, druge pa so se bale. Bila je kmalu na drugi strani in je klicala: "Noriče, samo pojide!" Lenka vse trepetajoča, se mu vseude v narocje. "Jaz sem težka! Glejte, da me ne spustite!" je prosila.

"Toda gospodična, saj ste vendar le kot golobica!" reče Jakob ter jo odneže slično klobučiu na druge stran. "Franciška se je molča pustila prenesti in držala je pri tem Jakoba okoli vratn. Tudi nam ni preostajalo nič drugega, nego poslužiti se te poti in lepo smo ga zavhalivali Jakoba za to da nam je pomagal iz zadrgce.

"Tu se ne gre za to," reče Jakob, "toda kdor ne pozha vode, on lahko zagazi v vrtine in če si ne zna povedati kakor primer ženska, se zamore vto-piti."

Ko je prinesel tudi Florinko in obliko, ali smo dajte. Zapazila sem, da je bil Jakob nekako ganjen, toda nič ni govoril. Sli smo znovači dalje po livadi. Deklice so delale iz žilnjeka jerbaške, iz trave ostrice pa osredoplane prstane: širok lajhovo listje so sešile skupaj z jegličevjem od smrek ter si naredile iz njih solniček in se snejale, češ da potem hodijo pod streho kot nekake gosp. Spustile so se tudi v ples in lele popevati ter so pri tem skakale po livadi kot kake mlade srne.

"Mladost — radost!" reče Jakob, ki je korakal poleg nas ter se vesel oziral po njih.

"Toda Jakob!", se oglasti Florinka, "ker ste že bili tako delec po svetu, ali mar niste bili tudi na Vestfalskem?"

"Tega pa ne, draga gospodinja! Na vsej poti odtod pa do Benedek nisem čul nečesa o tei deželi," je odvrne Jakob odkritosrčno.

"A za mesto Kostrejo ne veste?"

"Ne, dušica, miti za mak. N kateri strani pa ima biti to?"

"To je baje nekje na Francoskem," mina Florinka.

"Mesto Kostreja se nahaja v Belgiji," pravim jaz; ondje izdeluje mnogo platna in dokaj zaledga blaga iz preje. Ali imate nemara tan kakega znamenja?" vprašam Florinko.

"O, ne, jaz sem vprašala le kar tako," mi odvrne ter pri tem lahko zarudi — ker se je bila zlagala.

Cula sem v župnišču da je bil župan sin tkalec na Vestfarskem in da se je od ondot napotil v Belgijo, kakov mu je to svetoval gospod župnik, da si ogleda ondotno tkalcovsko obrt, ter nemara da pomaga v kolikor toliko k zboljšanju domačega platnarstva, torej sem tudi uganal, kam meri Florinka, a vendar ji nisem dala tega vedeti niti takrat, ko me je vprašala kako daleč je v Belgijo in če mar ni treba iti preko morja in če se ne nahajajo oni ropne živali?

Med takšnim razgovorom dospemo k gozdici, kjer je iz pod visokej jekle zuborej vrelec eiste, mirze vode, ki je bila zelo slastna, samo po želetu tri

je nekaj vonele. Ljudje so govorili, da kdor piše to vodo, on se ozdraži vseh notranjih holeznij, torej so tej vodi prisovati čudovito moč. Ondje je obesila neka hvalčna roka na drevo silko Device Marije v zahvalo za svoje zdravje.

Napili smo se vode, slehrni s svojimi periščem iz vrelca, na to smo nekaj vodli ter odšli v gozd, kjer smo v krasnem času dospeli, kakor so pravili ljudje, k razvalinam nekdanjega Litoborskega gradu. Deklice in Florinka so še še kos poti dalje v vas h kalcu in v zele steklenice zo mleko s seboj Jaz in Jakob sva ostala pri razvalini. Bila je še kaj nezadna. Le malo ostankov je še ostalo po njej, pa se ti so bili obraščeni z rastlinami malom in trave, pod njimi pa je bila celica, do polovice napolnena z gramozom; bili so to ostanki edinega, svoje dni, dočim je bila prej okoli 30%, povzročena po pljučnem vnetju.

"Torej mi pa povejte kaj, Jakob; videli ste dokaj sveta ter veste mnogo," mu pravim. "Mnogo sem videl, da, lep kos sveta," ponovi Jakob. "Na Laškem je zelo lepo."

"Ali ste dolgo bili ondi?" "Osem let. Ležali smo nekaj časa tu, pa zopet tam. Ono leto sem prehrl v Beneškah, poten v Padovi, na to sem dospel v Veron, in tako so mi minula leta."

"Torej znate italijanski?" "Znam še nekaj. Vendar kadar človek metnajst let ne govoriti kakega jezika, niti ga ne shsi, pa ga pozabi. Vsekako pa molim vsaki dan neko laško molite Devici Mariji na čast."

"A čemu to?" "Delam to vsled spomina na ono osebo, kateri sem dolžan imeti. Ona me jo je naučila."

"Ta oseba vam mora biti gotovo zelo draga?" "Oh, zelo. Ona pa tudi zasluži. Ona je napravila iz menje boljšega človeka, reče Jakob z glasom še nežnejšim, nego je govoril navadno, na to pa sklene roki preko kolena ter nizko povesi glavo.

"Ali mi ne zaupate, Jakob, toliko, da bi mi povedali kaj o tei osebi?" ga vprašam čez trenutek.

Jakob je dolgo molčal: na to pa dvigne kvišku s sozami zlatite oči in obrnviši jih k meni, reče mirno: "Čemu vam ne bi povedal o njej? Vi ste sposobni, da zapopadete, kako dobra je bila Marietta in se mi je gotovo ne boste smejevali, da sem jo imel, rad in da se je spominjam. Vsekako pa še nisen pravil o njej nikomur kar sem tukaj in tudi ne mislim praviti razum vam."

"Ko sem bil še doma," začne praviti, dregnivši se pri tem čelo z roko, "nam je zabičeval oče zmerom!" "Bodite, otroci, pošteni, vsiklar pošteni ter molite, da vas Bog obvaruje skušnje!" — Bog mu poplačači v večnosti, saj je bil vrl človek, ki nači je zmerom naprejoval k dobermu. Jaz sicer kar sem živ, še nisem doprinzel ničesar nepoštenega, hvala Bogu, toda imel sem različne druge slabe napake.

Bil sem namreč podvzenje, in kateri me je razčalil, temu sem bil povrnli dvojnotero. Ko sem bil odrajan in siner po napotljivo gospoda Martona, ker nisem hotel iti k njemu v službo, sem naumil, da se enkrat maščujem nad njim, če na ne nad njim, tedaj pa na otrocih. Dokaj je namreč pretrpel moja rodbina od njih in moji revni sestri so pokvarili telo in dušo. Oh Bog, njej se že nikdar, več ne vrne zdrava pamet — toda Bog jem odpustil že davno."

(Dalje prihodnjič.)

— Včeraj je praznoval sedanji sv. oče, papež Pij X., petindvajsetnico, odkar je bil posvečen v škofo. Praznoval je to slavitev popolnoma zasebno v Vatikanu. Pri njem so bile samo njegove dve ses-

SPOPAD MED DELAVCI.

Brewster, O. 18. nov. — V četrtek je prišlo do spopada med tukaj rojenimi in inozemskimi delavci, ki so upošleni na železniškem tiru. Več oseb je ranjenih z moži in revolverji. Med borilci so se posebno odlikovali Italijani. Nekaj težko ranjenih, ki so v boležih ležali na tleh, je bilo potem oropanih svojega premoženja. Oblasti so zaprle dva Italijana, ki sta bila posebno gorenca pri poboji.

PROTI PLJUCNEMU VNETJU.

Boston, Mass., 17. nov. — Profesor Leary je iznasel neko zdravilno sredstvo, katerega je že večkrat srečno poskusil v slučajih pljučnega vnetja. S svojim novim sredstvom je zmanjšal umrljivost na 17%, dočim je bila prej okoli 30%, povzročena po pljučnem vnetju.

Novi glavni policijski urad v New Yorku, ki velja \$3,000,000, bo opremljen tudi z brezčim brzjavom.

V zdravju in bolezni.

Ako želite imeti čisto običajno zdravko, morate rabiti Severovo zdravilno kožno milo, ki ga imajo v zalogi vsi glavni lekarnari. Zaradi svoje zdravilnosti je zelo zaželeno za britje, penjenje in čiščenje lobanje ter preprečenje koznih spahkov. Pri roki naj bi vedno bilo pri družinah, ki imajo otročice. Najboljše milo je to za kožo dece in odrastih v zdravju in bolezni. Cena 25c.

"Torej mi pa povejte kaj, Jakob; videli ste dokaj sveta ter veste mnogo," mu pravim. "Mnogo sem videl, da, lep kos sveta," ponovi Jakob. "Na Laškem je zelo lepo

Sramota. Nek rojak, ki živi v tujini, je poslal župniku svojega rojstnega kraja sledče pismo, katero priobčujemo dobesedno: "Geertter Her Pfarrer, ich ersch sin mir den Taufschain Schiku mir ist der Erste weg kommen und ich wais nicht bohin so mecht ich noch Bitt das mechtins so gutt sin mir den Taufschain Schiku (ni vedel, keden je rojen). Ich mecht Eittn so bald Als meglich ist Mitt Hochachtungswoll N. N." — Nič manj kot 27 napak! — Rojaki na tujem! Pisite vendar v lepem slovenskem jeziku svojim rojakom in ne dajajte priložnosti, da se moramo smejeti vaši nemški kolobociji in vas — pomilovati!

Prijet morilec: V beljaški o-klici so prijeli delavca Albina Rohida iz Ljubljane, za katerega je bila vsled umora izdana tiralnica. "Oddali so ga o-brnjemu sodišču v Beljaku."

V blejsko jezero je padel t. m. 36letni neozenjeni žagar Ivan Vidic iz Zg. Laz pri Gorjih. Ob 6. uri zvečer je prišel v neko gostilno v Milnem, kjer je zahteval piže. Ker pa je bil že popolnoma pijan, mu gostilnicar ni hotel dati piže. Na ponovno prošnjo mu je vendar prinesel steklenico piva. Vidic se piva ni dotaknil in je obdel iz hiše. Zunaj pa je naokrat padel v jezero. Na njegovo klicanje so prihitali zraven ljudje, ki se ga le z veliko težavo rešili iz vode. Bil je že nezavesten. Po preteklu četrte ure se je Vidic zopet zavedel. Prenešli so ga v hišo, in ker se ni mislio o kakri smrtni nevarnosti, so ga brez kake zdravniške pomoči položili v posteljo. Ob 11. uri ponoci pa je Vidic umrl, bržkone vsled pre-stanega strahu in mogoče tudi vsled prehlajenja.

Bum siromaka. Mrtvega občinskega reveža, pristojnega v Bohinjsko Srednjo Vas, starega 78 let, je dne 24. m. m. našel Matija Beznik iz Gorjus. Revež je šel že 28. septembra z doma, baje nabirat dry za zimo. Zašel je med podre drnreke v gozd; skorot gotovo je vsled pomanjkanje tolko o-slabil, da je lakote umrl. Ponkan je bil 26. m. m. na Koprivniku. — Siromak je bil na jedno oko slep.

Otroci začgali. V torek, 26. m. m., je bitje plat zvona ob pooldnju spravilo vso vas Besnico na noge. Velik ogenj je nastal na Trati v Spodnji Besnici, ki je v par urah upepelil trein kajžarjem vse imetje, tako da razben otrok in živine niso resili ničesar. Najhujše je seveda za cerkvenika, ki je pri tej nesreči kot mizar izgubil vse svoje orodje, ki mnogo stane. Ta nesreča je tem občutnejša za vse prizadete, ker so jim zgoreli vsi spravljeni pridelki za zimo. Začgali so otroci, kako se govori, ko so prizgane žvepljenke metali skočno okno na skladivnico drva. Tjer je bil tudi lan izpostavljen.

V konkuru je trgovec Fran Leban v St. Rupertu.

Sponenik Simonu Jenku na-meravajo postaviti v Kraju.

Okraini zdravnik Janez Sun-tar v Idriji je umrl. Rojen je bil v Ljubljani leta 1841, služboval prvo na Dolenjskem, nekaj let v Škofiji Loka, a nad 30 let v Idriji. Bil je pač znana o-seba, zato ga je veliko ljudi spremilo k zadnjemu počitku.

Artev alkohola. France To-mič, 61 let stari oženjeni po-tevnik iz Most pri Kamniku, je bil zvečer okoli 7. ure pre-čej pijan iz vasi Suhadolje po-tem, ki pelje po potoku Psata pred domom. Ker je bil precej premuš, je zgrasil pot, te spod-nalil in padel v precej narasli tek ter umrl.

STAJERSKO.

Samorom 14letnega dečka. 14letni vajenc Franc Wronec, ki si je z britvijo prerezal vrat, ker ga je oče ukoril, je v mariborski bolnišnici umrl.

Umrl je minulo soboto v Zarkovcih pod Mariborom bivši kovač Andrej Weixl. Pečal se je tudi z živinozdravništvom in bil kot tak znan po celem Dravskem polju.

. Poljedelstva ni maral in zato se je obesil 17 let stari vnuček posestnika Gramanna v Gratkornu. Dan poprej se je bil pri brušenju kose urezal in to je nedelavnega fanta tako razburilo, da se je v nedeljo pri cerkvi obesil.

Spodnještajerski grob v Mainzu. Dne 30. oktobra je bil v Mainzu ob 11. predpoldan blagoslovijen skupni grob spodnještajerskih (večinoma slovenskih) vojakov, ki so umrli v Mainzu, kjer so jih skupno pokopali. Tu se gre za one vojake, ki so bili svoje dni v nemški zvezni trdnjavni Mainz. Nekateri od njih še živijo na spodnjem Stajerskem in se spominjajo odbehglih dogodkov v svoji nekdajni garniziji.

PRIMORSKO.

Samorom pred poroko. Pred svojo poroko z gdčno Marijo Strafonij se je v Trstu ustrelil trdnik mestne zastavljalnice Karol Fon, star 32 let. Ustrelil se je velikih stroškov.

HRVAŠKO.

V ječi se je obesil 17. m. m. v Šibeniku Ivči Filip iz Drinovaca, občine Drniške, ki je bil zaprt vsled sodelovanja pri zločinstvu umora 4. marca t. l. v Kadini. Obesil se je nekoliko dni pred porotonim razpravo. Bil je na glasu kot zločiniec, ki je odsedel v korpsi ječi že več let. Prepeljali so njegovo truplo v rojstni kraj.

Našli so se. V Blažičih nad Reko so se trije pretepači več časa iskali eden drugega, da bi se pograbili. Na pondeljek so se pa našli pred neko gostilno in se tako pograbili, da so enega med seboj. Mate Blažiča, tako z noži in kamenjem nasekali, da je drugi dan umrl v reski bolnišnici; ostala dva pa je orožništvo odgnalo v zaporo.

Svariло za starše. Iz Senja se poroča: Trgovka s sadjem Defanti je svojega triljetnega sinčka večerat strašila z besedami: "Dimnikar gre, da te vzame seboj!" Te dni je deček šel z materjo na sprehod. Na sprehodu sta srečala — dimnikarja, katerega se je deček takoj vstrasil, da je dobil živeni napad in je v dveh dneh vsled tega umrl.

NAZNANILO.

Za cerkev v Šmiheli pri Žumberku za obhajilno mizo so darovali sledči:

Po \$3.50: Frank Zalečel; po \$3.00: Benedik Mervar, Josip Konkof; po \$2.00: Jos. Kastelic, Frank Majar, Janez Kastelic, John Jerse, Anton Vidmar; po \$1.50: Matija Glavič, Anton Polončič, Lahanov; po \$1.00: Frank Pugelj, Uršula Berk, Jakob Mencin, Frank Kovačič, Frank Kmet, Matija Pečjak, Jos. Hrvat, Anton Vehar, Ana Marinčič, Jos. Papež, Anton Blatnik, Jos. Buba, Marjan Jakšič, Jakob Hribar, Frank Kastelic, Anton Pugelj, Jos. Palčan, Anton Globokar, Anton Kuhelj, Albin Karlinger, Anton Tomšič, John Straus, Marija Tomšič, Frank Hočevar, Frank Glavič, Anton Glavič, John Marvan; po 75¢: Jos. Pajk; po 50¢: Fr. Tekavčič, Frank Pugelj, Matija Tekavčič, Anton Cugelj, Frank Zavriček, John Turk, Avgust Budan, J. Jerman, J. Jerse, Fr. Dular, John Škulca, Fr. Glinar,

A. Zavriček, Fr. Špelko, Jos. Jernejčič, J. Šteklas, Ant. Tomazin, J. Frtona, Fr. Blatnik, Jac Jančar, Jos. Košjak, Fr. Koščak, Anton Marinčič, Jos. Milar, Jos. Miglič, Geo. Zloga, Nick Vidmar, J. Dolničar, Anton Kocjančič, Karol Jarc, Al. Pečjak, po 25¢: Anton Kolar, Jos. Zaboršek, Jos. Straus, Ignac Stepić, J. Bradnač, Fr. Kožar, St. Butkavčić, J. Košer, Fr. Pečjak, Jos. Sadar, Anton Mlakar, Jos. Jesenovec, J. Germ, M. Boldan, Jos. Milavec, L. Lauš: po 20¢: Fr. Maur; po 15¢: Slabe; po 10¢: Jos. Zajc, Fr. Knaus, J. Uričel, V. Kovačič.

*** Velike vojaške vaje na Japonskem.** Na Japonskem se bodo pričele 18. t. m. velike vojaške vaje, katerih se bo udeležilo sedem vojaških korov. Povejstvo XIV. vojnega zborja, ki spača k defenzivni južni vojski, bo vodil osebno japonski cesar. V Koreji se bodo pomnožile vojaške postojanke. V južni Koreji so se pojavili korejski uporniki, ki so imeli več bojev z japonskimi četami, a so po znaten izgubah zbežali v pogorja.

— V Aberdeenu, S. Dak, se včeraj umorili mladega roparja, ki je v svoji ropažljnosti umoril celo družino, da bi se polstil njih premoženja.

RAZNO.

*** Odkritje nameravanega umora.** Iz Prage poročajo: Policeja je odkrila slučajno zelo predzrno nameravan umor. Lepotica Katarina Kral v Liebau pri Pragi je imela ljubavno razmerje z tehnikom dr. Moricem Kohnom, ki je sedaj bival v Črnovicah, kamor je bil prestavljen pred dvema mesecema kot asistent iz praške tehnike. Domenila sta se, da umorita moža Kralove. Dr. Kohn je dopisoval s svojo ljubimko, poste restante na glavno praško posto pod znakom "Z." Pri tej razdelitvi pisem se je neko nismo zamešalo v nek časopis. Ko je naročnik dobil časopis v roke, padlo je omenjeno pismo iz njega, ki ga je odprl. V pismu je našel nekak bel prasiek in listek: "Zmešaj to zadnjo količino med jedi. Učinek se bo kmalu pokazal." Naročnik časopisa je takoj naznani celo zadevo policeji, ki je poslala dva detektiva na posto. Ko je prišel nek mož na posto in zabeležil pismo z znakom "Z.", so ga aretovali. Priznal je, da ga je poslala po pismo gostilničarja Kral, ki so jo takoj zaprli. Izpovedala je, da doslej že večkrat poslanih strupov ni rabila. Njen mož pa se je izjavil, da je večkrat občutil po kisu slabo. Policeja je tudi odredila, da se aretuje dr. Kohn.

Mali oglasi.

Ako imate na prodaj hišo, svetlo pohištvo ali kaj drugega, dajte oglas v naš list, ki bo skrbel, da se dobijo kupci. Cene nizke.

Slovensko-anglieka slovica, slovensko angliekski tolmač in anglieško slovenski slovar je dobiti za \$1.00 pri V. J. Kubelka, 538 W. 145ta cesta New York, N. Y.

Službo dobi slovenska deklata. Vprašajte na 1155-61 E. 9th street, Lakeview Hotel. [93]

LEPA PRILIKA ZA SLOVENČINA.

Vsled odsoda iz Cleveland, O., se prodaja LEP PROSTOR na vogalu ob glavni cesti St. Clair Ave. v Clevelandu. Na tem prostoru so tri poslopja, in sicer v enem gostilna, v drugem pa velika prodajalna z mesnim blagom. Najemnine se dobi \$170.00 na mesec. Vse to se prodaja pod jako ugodnimi pogoji in na zahtevanje tudi na obroke.

Daljna pojasnila daje:

John Kovačič, 6205 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

To pomore.

Vsakovrstni glavobol čudovito olajša uživanje Severovilja prasika zoper glavobol in nevralgijo. Uživanje je varno, izdatno, lahko, ni neprijetno in ne škodljivo. Nikdar te ne razčarajo. Poskusij jih! Dvanajst prasiek za 25 c. v lekarnah. W. F. Severa Co Cedar Rapids Ia.

Geo. A. Lorentz

6702 BONNA AVE. N. E.

PLUMBER

Polaganje cevi za vodo in plin, kopeli itd. Se priporoča rojakom. Cent. 8873 R.

Vsem Slovancem v Pittsburgu, kakor onim, ki potujejo skozi to mesto, se priporoča edini slovenski hotel na 5175 Butler Str., kjer se dobitjo vedne tiste postelje, fine gorka in mrzla jedila, sveže pivo, prava kranjska slivovka in tropinjevec.

Priporoča se

J. Starčevič,

lastnik.

SVOJI K SVOJIM.

Velika vreča Aristos moke

ki jo vam prodamo, prda do eno vrečo in Vaša trgovina napreduje. Prodajatec na delu.

S. Sheinbart

538-89 ST. CLAIR AV.

C. odjemalcem naznjam, da sem se preselil iz 300 St. Clair in budem imel sedaj vedno večjo zalogo blaga na razpolago tako, da boste vsak v zadovoljnosti postreženi.

Tel. City Central 4254 R.

J. H. Miller & Co.

CIGARE in TOBACCO

Agenti za razprodajo na določeno način: bela žganja in vina.
2880 EAST 52. STREET.

POŠLJI \$2.00

za en galon dobre whisky, jednakon: \$3.50. — \$5.00 whisky za \$3.00 galon Fino Kal. žganje \$3.00 galon, Velika zaloga, garantirani likerji po znižanih cenah. Pošiljaj v prostih zavojih na dom.

East 453 J. ali Central 6619 R. A. COHN, prodaja žganja na debelo.

5819 St. Clair Ave.

Stiri hiše od 55. ceste.

Angleščina brez učitelja.

po navodilu:

Slovensko - angleške slovnice.

Slovensko-anglieškega tolmača

in Angleško - sloven. slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1. in je dobiti pri

V. J. KUBELKA,

538 W. 145 St. New York. N.Y.

PISITE PO CENIK KNJIG!

Vprašujte SAMO PO TEH ZNAMKAH,

ki jih ima.

PRAVI DUNAJSKI KRUM

Sveč syak dan
pri vseh grocerjih.

Naravna želja človeštva je, podaljšati življenje kolikor mogoče in učenjaki vseh časov so poskušali najti takozvan "živiljenški eliksir". Dasiravio ne moremo pričakovati, da bi večno živel, moremo vsaj da gotove meje podaljšati življenje. Vsi zdravnički sveta pritrjajo, da je podlaga življenja v prebavalnem sistemu, to je v onih delih telesa, skozi katere ide hrana. Kakor hitro je zak del tega važnega sistema bolan, tripi celo telo. Ako moremo hitro ozdraviti ta del, dobimo zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavalnega sistema, in to je dobroznan.

To ni skrivno zdravilo, ker je narejeno iz bogatega, rdečega vina in importiranih gorskih zelišč. Nima v sebi nikakih škodljivih primesi ter nikakor ne more škodovati najnežnejšemu želodcu. Celo zdrave osebe bi morale semintam vzeni eno dozo ali dve, da ohranijo prebavalne organe v popolni delavnosti. To veliko zdravilo

poostri slast do jedi počaci živce, ocisti kri, pokrasi obraz.

Grenko Belo Rdeče

Vino

Registered

